

Tính chất màu của thực phẩm

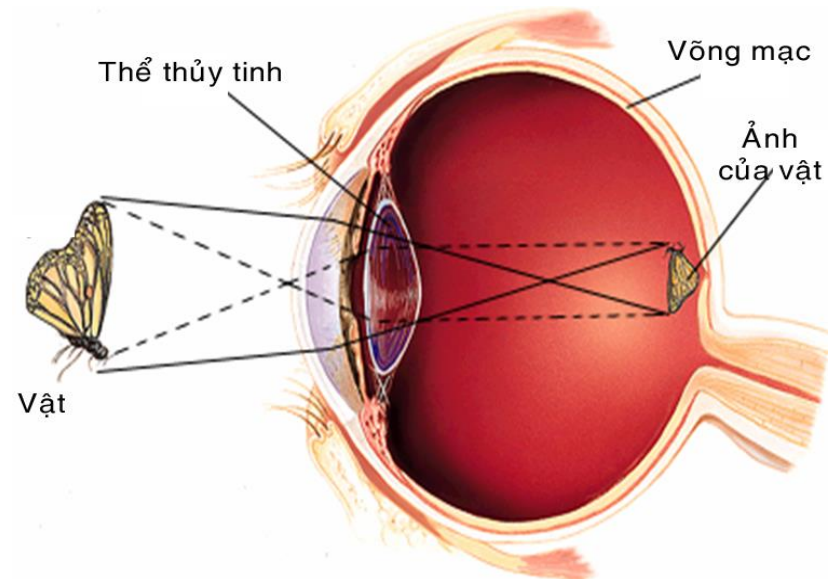
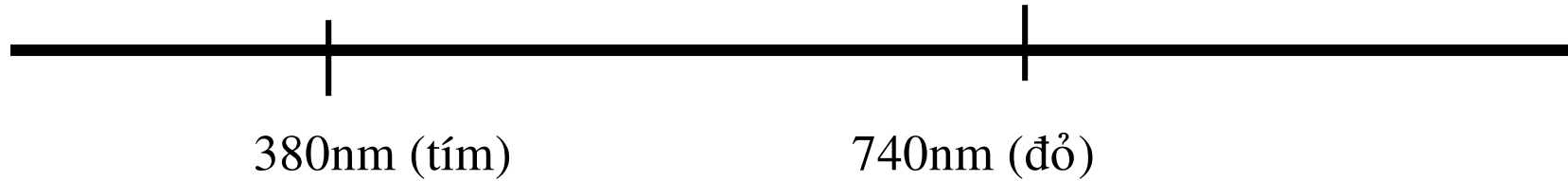
MÀU SẮC VÀ HÌNH DẠNG

Màu sắc: Cảm giác màu nhận được là do tác động của chùm tia sáng lên mắt. Mắt người nhận chùm tia sáng có bước sóng trong khoảng 380nm - 740nm.

Tử ngoại mạnh

Nhìn thấy

Hồng ngoại (năng lượng yếu)

Thảo luận nhóm

- Nêu và giải thích các yếu tố ảnh hưởng đến quá trình đánh giá màu sắc của thực phẩm? (5 phút)
- Theo bạn, chúng ta nên làm gì để có sự công bằng trong đánh giá màu và sự biến đổi màu trong chế biến thực phẩm (5 phút)
- Bạn hãy chọn một phương pháp đánh giá màu của đậu ve trong quá trình bảo quản đậu bằng phương pháp đông lạnh (5 phút)

Tính chất màu của thực phẩm

- Các yếu tố ảnh hưởng đến việc hình thành màu sắc
  - Nguồn sáng
  - Hướng nhìn
  - Kích thước của vật
  - Nền
  - Độ tuổi
  - Trí nhớ về màu

Hệ màu

- CIE (commission internationale de l'Eclairage): ra đời năm 1931

Bao gồm:

RGB: XYZ, tristimulus values

Yxy color system

Hunter Lab color system L,a,b

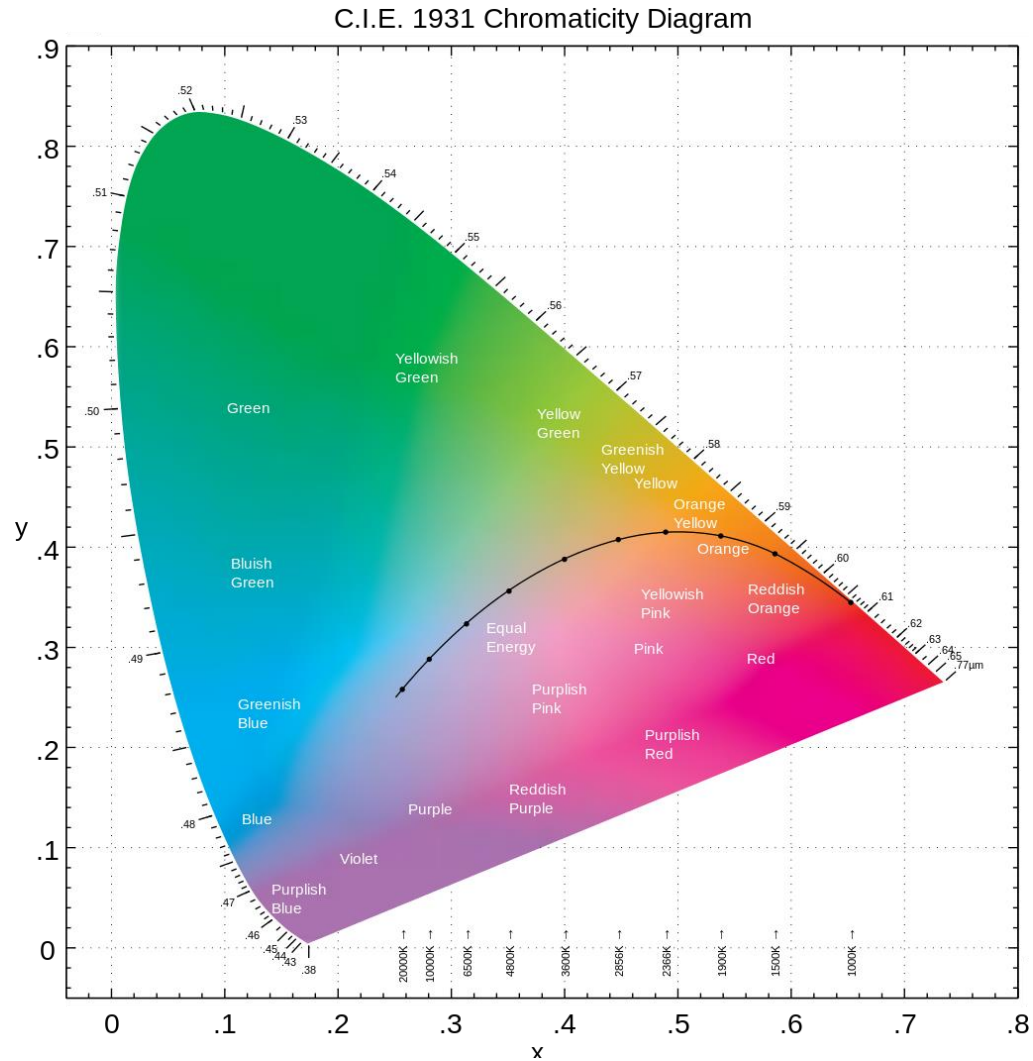
CIELAB L*a*b* color system

Hệ màu L*C*H*

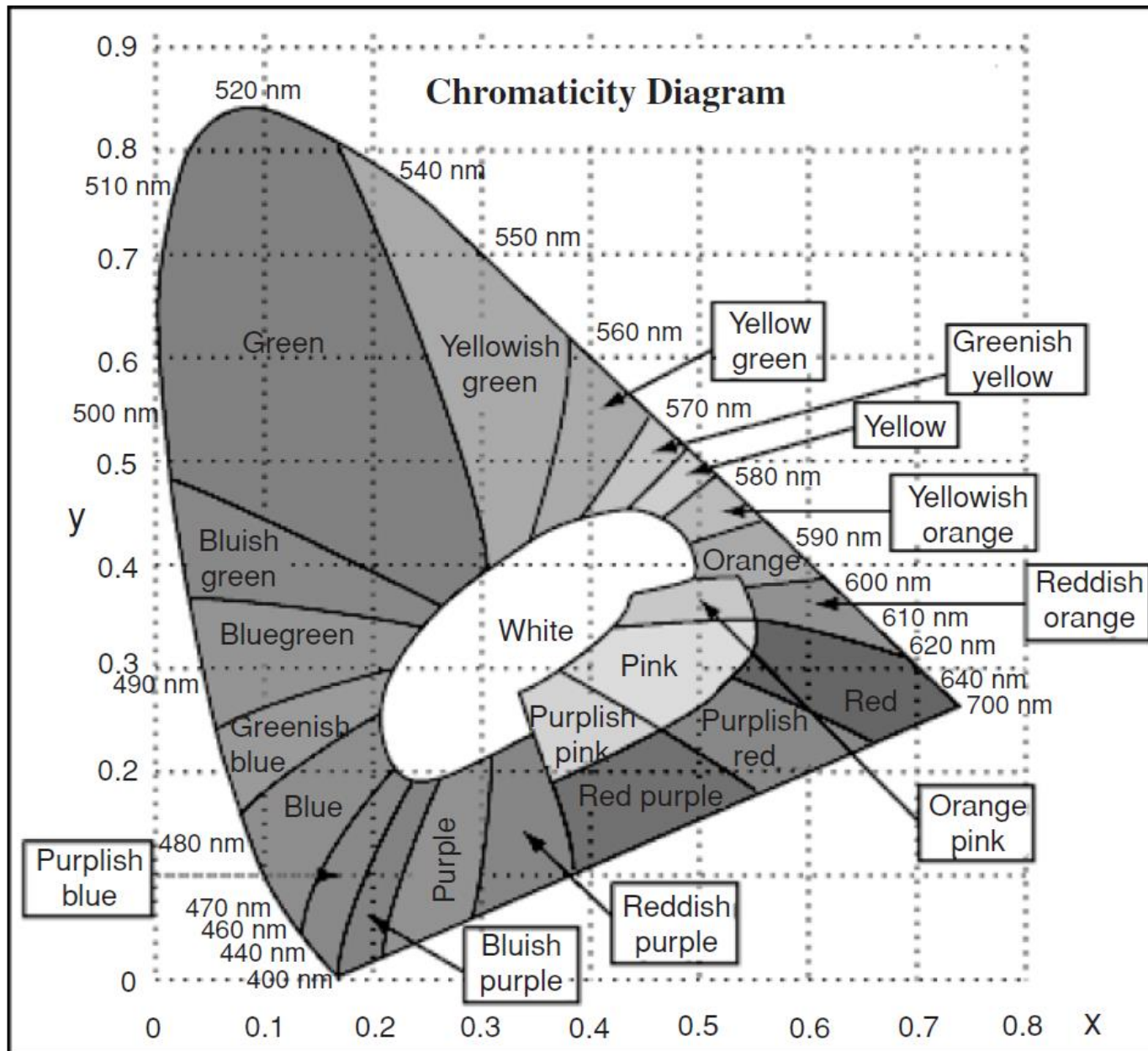
Hệ màu X,Y,Z và Yxy

- X, Y, Z đại diện cho 3 màu: Red, Green, Blue (RGB)
- Độ phản xạ và truyền suốt tại các bước sóng khác nhau được định lượng dựa trên 3 màu chuẩn
- $x = X/(X+Y+Z)$, $y = Y/(X+Y+Z)$ và Y được sử dụng cho hệ màu Yxy

Hệ Yxy

- Y đặc trưng cho độ sáng của phản xạ
- yx đặc trưng cho cường độ màu sắc

Hệ màu Hunter Lab

- Ra đời năm 1966
- L: độ sáng, L=0-50: tối;
L=50-100: sáng
- a dương: đỏ; a âm: xanh lá
cây
- b dương: vàng, b âm: xanh
dương

$$L = 10.0\sqrt{Y}$$

$$a = \frac{17.5(1.02X - Y)}{\sqrt{Y}}$$

$$b = \frac{7.0(Y - 0.847Z)}{\sqrt{Y}}$$

Hệ màu CIELAB

- Ra đời năm 1976
- Sự cải tiến của hệ màu Hunter Lab
- L^* : độ sáng, $L^*=0-50$: tối; $L^*=50-100$: sáng
- a^* dương: đỏ; a^* âm: xanh lá cây
- b^* dương: vàng, b^* âm: xanh dương

Formulas

If X/X_n , Y/Y_n , and Z/Z_n are all greater than 0.008856, then

$$L^* = 116 \sqrt[3]{Y/Y_n} - 16$$

$$a^* = 500 \left(\sqrt[3]{X/X_n} - \sqrt[3]{Y/Y_n} \right)$$

$$b^* = 200 \left(\sqrt[3]{Y/Y_n} - \sqrt[3]{Z/Z_n} \right)$$

If any of X/X_n , Y/Y_n , or Z/Z_n is equal to or less than 0.008856, then

$$L^* = 903.3 (Y/Y_n)$$

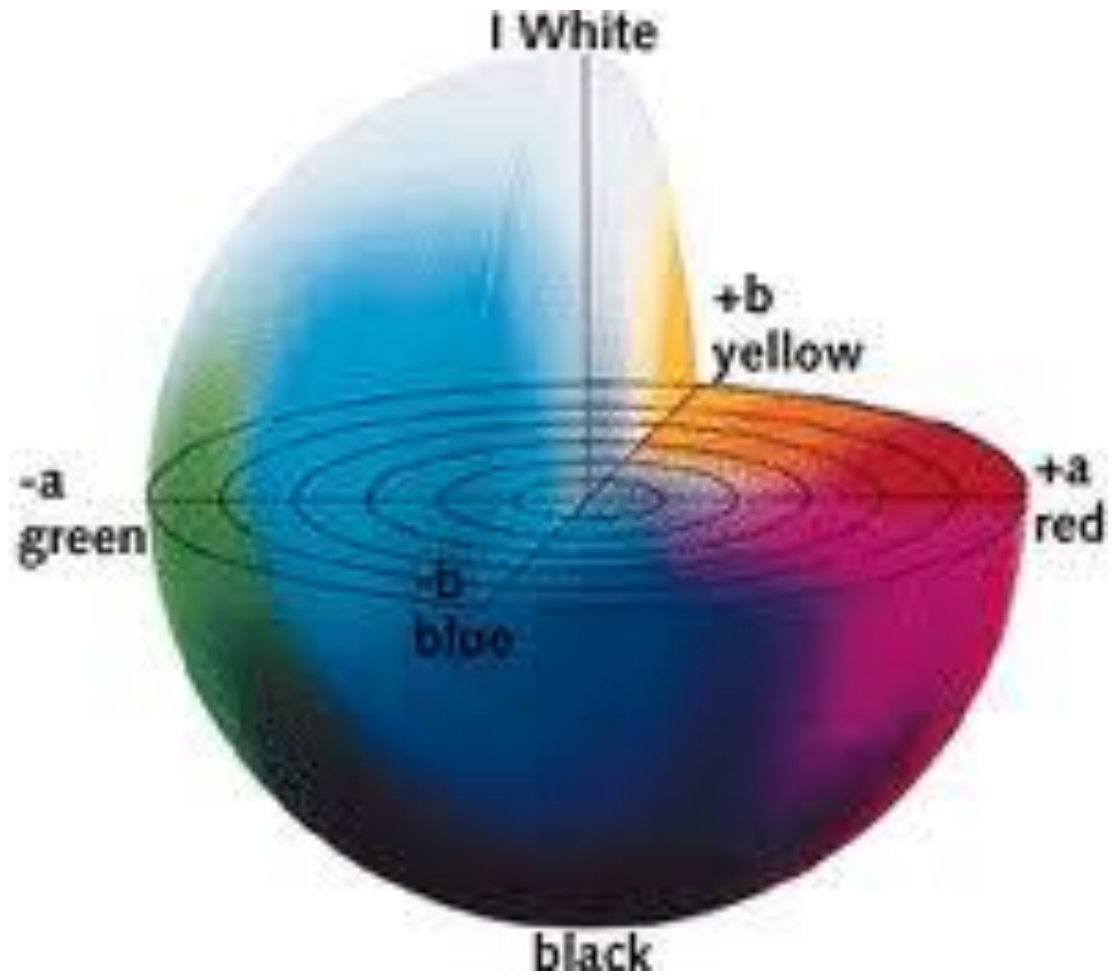
$$a^* = 500 [f(X/X_n) - f(Y/Y_n)]$$

$$b^* = 200 [f(Y/Y_n) - f(Z/Z_n)]$$

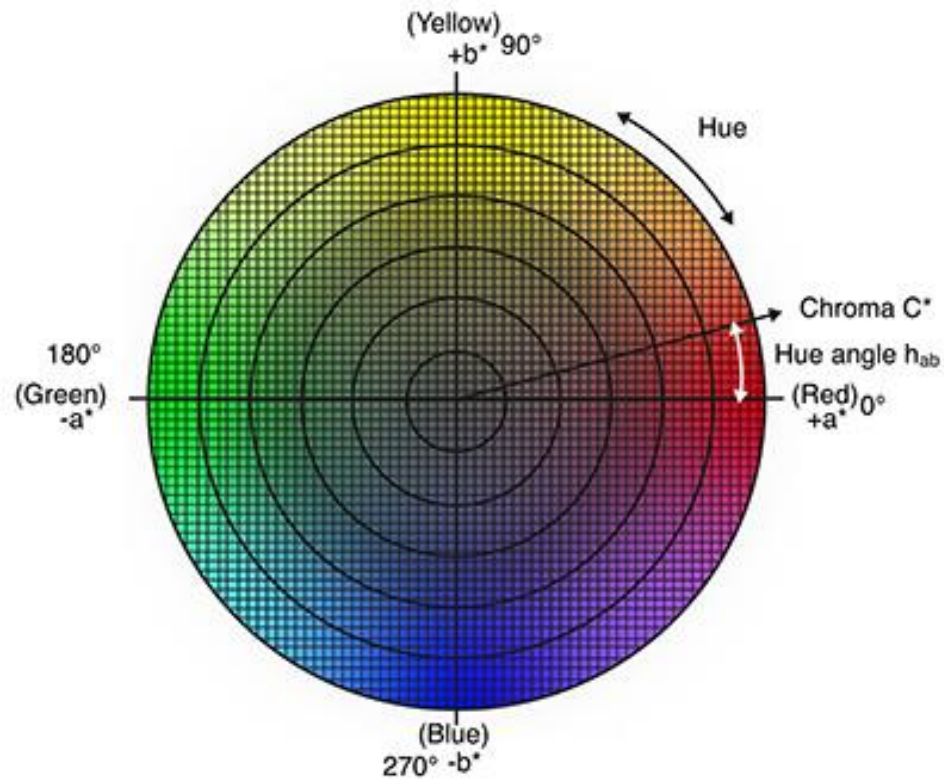
where

X , Y , and Z are the CIE Tristimulus Values

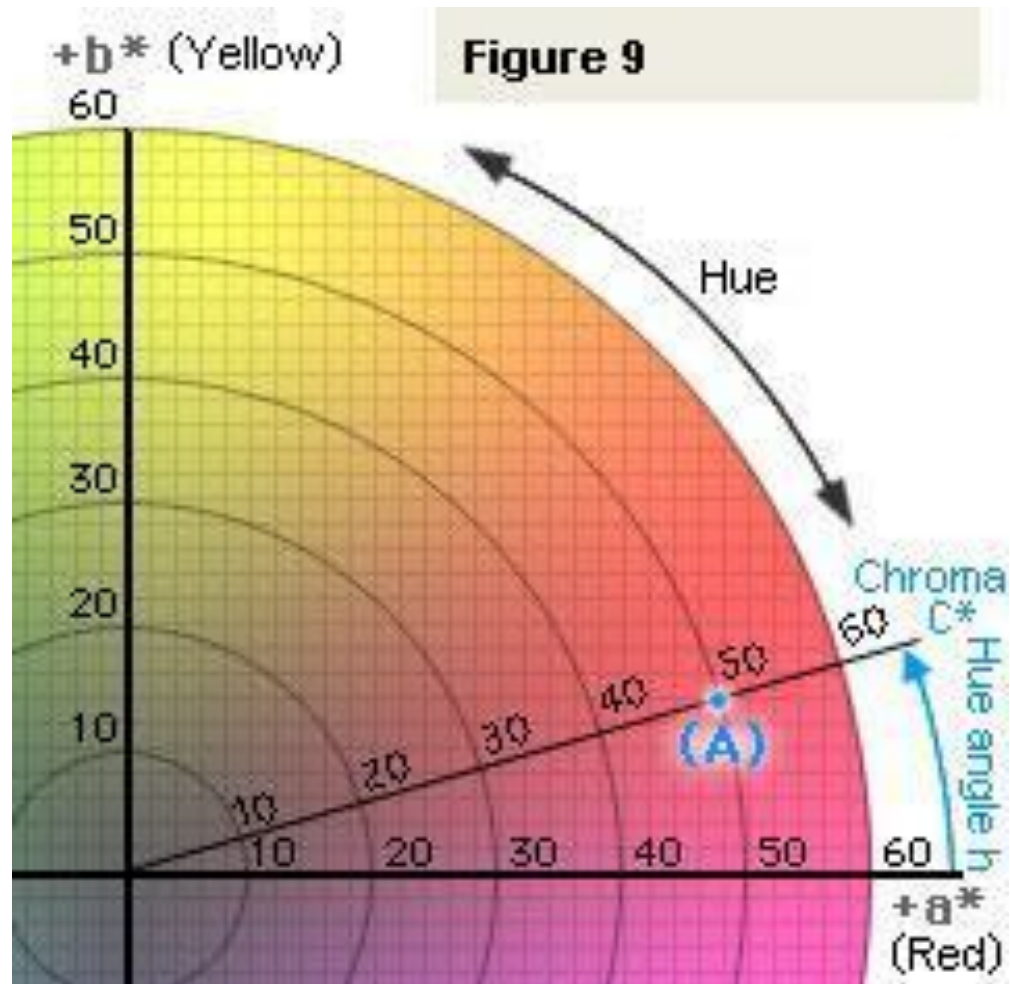
Hệ $L^*a^*b^*$

Hệ màu L*C*H*

- Đây là hệ màu tương đương hệ L*a*b* nhưng hệ này sử dụng các thông số
- L : độ sáng
- C: cường độ màu
- H : góc thay đổi màu

Mối quan hệ $L^*a^*b^*$ và L^*C^*H

$$C^* = (a^2 + b^2)^{1/2}$$

$$h^\circ = \arctan (b^*/a^*)$$

Sử dụng phương pháp chụp màu để đo màu sắc

Dùng hệ màu L*a*b* để xác định sự khác nhau của màu sắc

- ΔL^* : khác nhau về độ sáng. Dấu “+”: sáng hơn, dấu “-”: tối hơn
- Δa^* : khác nhau về màu đỏ và xanh lá cây. Dấu “+”: đỏ hơn, dấu “-”: xanh hơn
- Δb^* : khác nhau về màu vàng xanh da trời. Dấu “+”: vàng hơn, dấu “-”: xanh hơn

Tổng sự khác nhau về màu

$$\Delta E_{ab}^* = \sqrt{(L_2^* - L_1^*)^2 + (a_2^* - a_1^*)^2 + (b_2^* - b_1^*)^2}$$

Ví dụ so sánh màu sắc của hai mẫu táo dùng hệ màu L*a*b*

Apple 1

$L^* = 43.31$
 $a^* = 47.63$
 $b^* = 14.12$

Apple 2

$L^* = 47.34$
 $a^* = 44.58$
 $b^* = 15.16$

L*a*b* Color Difference

$\Delta L^* = +4.03$
 $\Delta a^* = -3.05$
 $\Delta b^* = +1.04$
 $\Delta E^* = 5.16$

Dùng hệ màu L*C*H* để xác định sự khác nhau của màu sắc

- ΔL^* : khác nhau về độ sáng. Dấu “+”: sáng hơn, dấu “-”: tối hơn
- ΔC^* : khác nhau về cường độ. Dấu “+”: brighter, dấu “-”: duller
- ΔH^* : khác nhau về màu (hue)

Tổng sự khác nhau về màu

$$\Delta E^* = \sqrt{(L_2^* - L_1^*)^2 + (C_2^* - C_1^*)^2 + (H_2^* - H_1^*)^2}$$

Ví dụ so sánh màu sắc của hai mẫu táo dùng hệ màu L*C*H*

Apple 1

$L^* = 43.31$
 $C^* = 49.68$
 $h = 16.5$

Apple 2

$L^* = 47.34$
 $C^* = 47.09$
 $h = 18.42$

L*C*H* Color Difference

$\Delta L^* = +4.03$
 $\Delta C^* = -2.59$
 $\Delta H^* = +1.92$
 $\Delta E^* = 5.16$

Kiểm tra độ màu của thực phẩm

Các phương pháp
đo màu thực phẩm

Bài tập

Tính chất màu sắc của miếng khoai tây chiên trong lò microwave với dầu hướng dương được nghiên cứu sử dụng hệ màu CIE.

BaSO₄ được dùng làm chuẩn với các giá trị L*, a*, b* lần lượt là 96.9, 0.0 và 7.2. Giá trị L*, a* và b* của miếng khoai tây với các thời gian sấy khác nhau được ghi lại ở bảng sau. Hãy diễn giải kết quả thí nghiệm?

Table E.4.1.1 Color Values of Potato Slices During Frying

<i>Frying Time (min)</i>	<i>L*</i>	<i>a*</i>	<i>b*</i>
2.0	69.63	0.567	39.20
2.5	67.47	2.467	45.10
3.0	63.67	3.033	46.00

Table E.4.1.1 Color Values of Potato Slices During Frying

<i>Frying Time (min)</i>	<i>L*</i>	<i>a*</i>	<i>b*</i>
2.0	69.63	0.567	39.20
2.5	67.47	2.467	45.10
3.0	63.67	3.033	46.00
